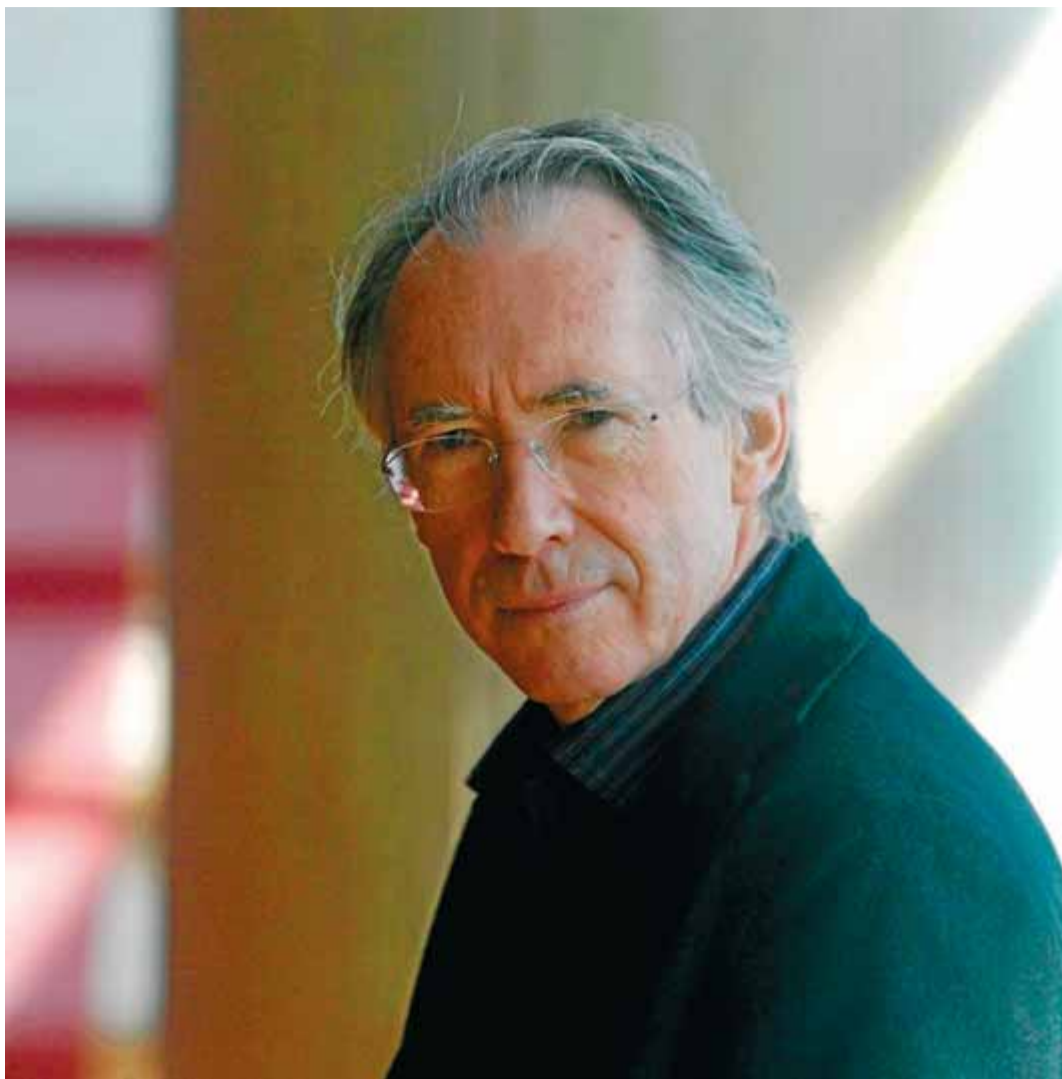

U

Un narrador omniscient, no identificat, és l'ideal per presentar al lector la pel·lícula activa i fer-li escoltar llargues situacions dialogades

L'autor britànic Ian McEwan narra una llarga jornada de dissabte des del punt de vista d'un metge, anomenat Henry Perowne / QUIM PUIG

ara *Coma* (1977), *Contagi* (1995), *Cos estrany* (2008) i tants altres que plantegen un cas inquietant –millor algun enigma per a la ciència oficial– que hauran de resoldre uns personatges amb capacitat de bellugar-se per tot el món i descobrir trames ocultes. L'acció continuada, els canvis d'escenari i l'esclat de nous conflictes garantirán la curiositat del lector, que difícilment abandonarà sense aclarir què més passa i com es resol l'enigma central. Un narrador omniscient, no identificat, és l'ideal per presentar al lector la pel·lícula activa i fer-li escoltar llargues situacions dialogades. Res d'especulacions filosòfiques ni cripticismes, tan sols informació ben dosificada perquè el lector en surti una mica més entès en la matèria.

Després de tantes històries obedients als patrons de Hollywood, sorprèn trobar-se en una ambientació mèdica que no es basa en cap altre misteri que la consciència del protagonista. Amb *Dissabte* (2005), Ian McEwan –que no és metge, només un escriptor que se sap documentar– ens demostra que la literatura mèdica és compatible amb la lliure creació i l'humanisme més profund. L'autor en té prou de seguir el dissabte –just el 15 de febrer del 2003, el dia de les grans manifestacions contra la guerra de l'Iraq– del neurocirurgià Henry Perowne, des que unes hores abans de l'alba es desperta i és testimoni d'un accident aeri fins que se'n va a dormir després d'una jornada intensa i esgotadora que haurà trasbalsat el seu equilibri familiar. No li cal un narrador que sap de tot, tan sols una veu situada molt a prop de l'ànima del protagonista, que recull tant els seus pensaments i percepcions com la interpretació de tot allò que li és proper o ha passat per la seva experiència.

Són dues opcions narratives ben diferents per fer-nos viure la professió mèdica en tota la seva rica complexitat. La primera busca una lectura universal i unívoca dels fets que mostra; l'altra reclama la complicitat dels lectors que encara creuen en la gran literatura i els dona la llibertat d'interpretar-la segons el seu parer. *

Literatura mèdica, fórmula o creació?

Mentre preparo unes intervencions per al curs d'estiu sobre novel·la mèdica i científica de la Universitat de Barcelona, repasso diverses obres d'una especialitat que no considero gènere, ja que comparteix les lleis de tota ficció que vulgui interessar els lectors. Tan sols hi afegiria una exigència de documentació molt rigorosa per traspuar naturalitat i versemblança, tanta com esperem d'un relat històric o

d'un microcosmos professional. Salta a la vista que la major part d'èxits de context mèdic o científic s'adapten sense embuts a les pautes del *best-seller*. Aquest és el camí que ha escollit el famós Robin Cook (Nova York, 1940), que, després d'estudiar medicina a Colúmbia i Harvard, ha explotat el seu saber en més d'una trentena de *thrillers* mèdics seguits per milions de lectors i sovint adaptats al cinema i la televisió. Parlem de títols com

FEMINITATS ADA CASTELLS

Dones, a escriure!

El celler Mont Marçal, en col·laboració amb Roca Editorial, acaba d'inventar-se el Premi Internacional de Narrativa Marta de Mont Marçal 2014 escrit per dones. Blanca Sancho, responsable actual de l'empresa, agraeix d'aquesta manera a la seva mare que li hagi sabut transmetre la seva passió per la lectura. El premi, segons es recull a les bases, "és també un homenatge a totes aquelles dones treballadores, dins o fora de casa,

que lluiten i han lluitat al llarg de la història per tal que les persones que les envolten siguin més felices". Em sembla de conya. Esperem que aquesta discriminació positiva s'arrodoneixi amb un jurat amb una equilibrada presència femenina, a l'inrevés d'allò que passa en els premis més ben dotats d'aquest país (al Sant Joan l'any vinent no hi haurà ni una dona i al Sant Jordi i al Ramon Llull, només n'hi ha una). Més enllà d'aquesta parti-

cularitat del premi, el que s'està convertint en un fet insòlit és que una empresa privada destini diners a la cultura en l'actual context de crisi. La dotació és de 3.000 euros –modesta, si tenim en compte que fer una novel·la és una feina d'anys–, però s'arrodoneix amb una capsa mensual de cava al llarg d'un any, cosa que el gremi de la lletra, que té poca tirada a l'abstèmia, segur que agrairà. Així és que dones, a escriure, i salut! *